

«MAGYAR OKTÓBER»

SAJTÓÉRTEKEZLET BÉCSBEN A BŐS-NAGYMAROSI VIZLÉPCSŐRŐL

Augusztus 9-én délelőtt az Osztrák Ökológiai Társaság és a nemzetközi World Wildlife Fund szervezet sajtóértekezletet tartott Bécsben, a Landmann kávéházban a Bős-Nagymarosi Vízlepcsősorrendszerről. A sajtókonferencián – melyre elküldte tudósítót az osztrák rádió és televízió, számos nagy lap és rádió is – a meghívott előadók magyarak voltak, a környezetvédő mozgalmak ismert képviselői – Vargha János, Szekeres László és Lovas Pál –, akik a nemzetközi tiltakozás fokozását sürgették és többek között elmondták, hogy a bős-nagymarosi beruházás sokkal nagyobb Erdőterületet ítélt halálra, mint amennyit a leállított hainburgi építkezés pusztított volna ki. A Magyarországról nemrég emigrált Kiszeléy Károly rámutatott felszólalásában arra, hogy a szennyvíztisztításról való minden ígérelt szennyvízvesztés, mert a budapesti víztisztító mű sem működik már hosszú ideje: a mérgező iszapot visszavezetik a Dunába. Egy osztrák ökológus azt mondta, hogy – mint demokratia és környezetvédő – mélyesen szegényli magát a beruházás önző osztrák támogatása miatt, és tőle tudták meg az újságírók, hogy az osztrák parlament elnöke addig fektette 700 magyar állampolgár petícióját, amíg a házszabályok értelmében az már nem tárgyalható. A beadvány aláírói most ismét benyújtották petíciójukat – ez az első eset, hogy egy kommunista igazgatású ország polgárai az osztrák népképviselőkhöz fordulnak segítségért.

A Bécsben élő Blumgrund János – a Magyar Emberi Jogi Társaság elnöke – a felelősség kérdését vetette fel. Magyarországon – mondották válaszukban az előadók – nem szokták felelősségre vonni még a leváltott politikusokat sem.

(Magyar Október – London)

ÁLLÁSFOGLALÁS

a kormány gazdasági intézkedéseiről

Több évtizedes szünet után májusban alakult meg Magyarországon az első független érdekvédelmi szervezet, a Tudományos Dolgozók Demokratikus Szakszervezete, amelynek kapui nyitva állnak más foglalkozási ágak dolgozóinak előtt is. Az új szakszervezet a hatályos törvények rendelkezései alapján jött létre: ezek a jogszabályok országos társadalmi szervezetek esetében nem írják elő engedélyeztetési kötelezettséget. A TDDSZ-t mindazonáltal többször érte nyílt vagy burkolt támadás – alakuló ülésükhez is csak nagy nehézségekkel tudtak természetesen – és kezdeményezésük elmulasztását váltott ki a SZOT-hoz tartozó Közalkalmazottak Szakszerve-

zetéből, amely saját keretei között hamarosan létre is hozott külön tagozatot a tudományos dolgozók számára. Lehetőség, hogy a két párhuzamos szervezet egyidejűleg lesz tagja a Szakszervezetek Országos Tanácsának, a TDDSZ ugyanis nem zárkózott el a csatlakozástól, amennyiben függetlenségét ez nem csorbítja.

Augusztus 17-én ülést tartott a TDDSZ Országos választmánya és beható vita után „Állásfoglalás”-t tett közbe a kormány legutóbbi gazdasági intézkedéseiről – ezeket három héttel ezelőtt már a SZOT is bírálta meg. A SZOT észrevételeinél mélyrehatóbb és radikálisabb TDDSZ-Állásfoglalást részletesen ismerteti a Heti Világ-gazdaság augusztus 20-i száma.

A TDDSZ Országos Választmánya megállapítja, hogy a magyar közvélemény megütözéssel értesült a forint újabb leértékeléséről és több fogyasztási cikk – így az üzemanyag, a sör és a cigaretta – központi áremeléséről. A kormány ezzel megszegte korábbi ígéretét, amely szerint idén nem tesz már további inflációs hatású intézkedéseket, de e fejleményen nincs mit csodálkozni, mert az ígért megalapozatlan volt, önkényes és hibás számításokra épült. A tavaly szeptemberi kormányprogramból és a most tárgyalt A és B változatú gazdaságpolitikai tervezetből is látható, hogy a kormányzat még mindig nem néz szembe a válság súlyosságával, a terheket a lakosságra hárítja, nem állítja le a soha meg nem térvülő nagyberuházásokat – például a nagymarosi vízlepcső építést –, nem csökkenti a katonai kiadásokat, nem építi le a felduzzasztott igazgatási és mozgalmi apparátust, nem szünteti meg a veszteséges termelés támogatását, így azonban az egymást követő életszínvonal-csökkenő intézkedések sem a gazdaság megújulásához, sem a társadalmi közmegegyezéshez nem vezethetnek el.

A TDDSZ közli, hogy nem igényel semmiféle támogatást sem központi, sem helyi közpénzekből és a SZOT-nak és más társadalmi szervezeteknek is javasolja, hogy mondjanak le a költségvetési juttatásokról. A Tudományos Dolgozók Demokratikus Szakszervezete nem tart igényt arra sem, hogy „a kormány életszínvonal-korlátozó intézkedéseit előre egyeztetésükkel, és így akár a legkisebb mértékben is kényesítse” – fejeződik be az Országos Választmány augusztus 17-i Állásfoglalása, amely e tekintetben is jelentősen különbözik a SZOT korábbi nyilatkozatától.

(Magyar Október – London)

VISEGRÁDNÁL ÚJ MEDERBE TERELTÉK A DUNÁT

Felháborodás és tiltakozások

Augusztus 11-én délelőtt – vagyis ugyanakkor, amikor magyar környezetvédők, a World Wildlife Fund és az Osztrák Ökológiai Társaság képviselői éles szavakkal ítélték el bécsi sajtóértekezletükön a környezetpusztító bős-nagymarosi vízlepcsősorrendszer megépítésének tervét – Visegrádnál egy osztrák munkagép megnyitotta azt a segédútját, amely az elmúlt hónapokban épített 1200 méteres ideiglenes hajózómedret elválasztotta a régi Dunamedertől, és ezzel megkezdődött a régi meder kiszáritása a vízerőmű betonalapozási munkáinak elvégzéséhez. A Duna új mederbe terelése – amiről a magyar tömegtájékoztató csak lakonikus rövidséggel számolt be – megdöbbentette a magyar környezetvédőket és más független, demokratikus mozgalmak résztvevőit, akik úgy látják, hogy ezzel a kormány megszegte júniusi ígéretét, amely szerint az Országgyűlés őszi időszakának döntésétől teszi függővé az építkezés további sorsát. Néhány óra múlva tiltakozó nyilatkozatot fogalmaztak, amelyet 21 szervezet és csoport írt alá.

A tiltakozó nyilatkozat emlékeztet dr. Villányi Miklós pénzügyminiszter és Maróthy László környezetvédelmi és vízgazdálkodási miniszter júniusi ígéreteire, arra, hogy a kormány részletes jelentést, elemzéseket és számításokat terjeszt az Országgyűlés elé. A parlamenti bizottságok azonban mindmáig nem kapták meg a döntést előkészítő anyagot, jelentés csak a sajtó tájékoztatására készült, ez azonban figyelmen kívül hagyja az objektívítási legelmebb követelményeit is. A Duna új mederbe terelésének és az alapozási munkák megkezdésének nyilvánvaló célja az, hogy az Országgyűlés őszi időszakát kész helyzet elé állítsa és kinyilvánítsa, hogy az építkezést – ha török, ha szakad – változatlan formában megvalósítják a Politikai Bizottság, a Magyar Tudományos Akadémia és a kormány gazdaságpolitikai szakértőinek véleménye ellenére is. „A történetek – folytatódik a nyilatkozat – komoly aggályokat ébresztettek az inánt, hogy a kormány ura a helyzetnek és saját szavának. Mert hogyan veheti semmibe az OVIKER igazgatója vagy a környezetvédelmi miniszter a kormány törvényhozásnak tett ígéretét vagy magát az Országgyűlést? Vagy talán a nyilvánosság kizárásáról ugyanaz a kormány hozta volna meg a döntést, amely a társadalomnak párbeszédet, a Parlamentnek pedig a döntésekre való beleszólást ígért?”

A nyilatkozat ezután megállapítja, hogy jöllehet az ideiglenes töl-

tés átszakítása az ország erőforrásainak újabb botránys pazarlása, mégsem jövethetetlen lépés, s ezért követeli, hogy a Parlament döntésség függesszék fel az építkezés folytatását és a töltsést ismét zárják le. A nyilatkozat aláírói ezenfelül követelik, hogy az Országgyűlés ossza meg a felelősséget a társadalommal, indítványozzon népszavazást az ügyben. A társadalmat haladéktalanul tájékoztatni kell az eddig elhallgatott alternatív véleményekről, a Magyar Tudományos Akadémia 1983. évi és 1985-ös, valamint az OKTH elnökének 1984. évi állásfoglalásáról, majd nyílt vitát kell rendezni. A nyilatkozat aláírói végül bejelentik, hogy szeptember 12-én, az Országgyűlés őszi időszakának megnyitására, délután 5 órakor békés tüntést szerveznek Budapesten, a Vörösmarty tértől a Parlament épületéhez vonulva, és megmozdulások lesznek az építkezés által érintett terület más városában is. Az augusztus 11-i keltezésű nyilatkozat csatlakozásra, egyetértésre kinyilvánításra szólít fel minden demokratikus gondolkodó embert és társadalmi szervezetet Magyarországon és szerte a világon.

A nyilatkozatot a következő szervezetek és egyesületek képviselői írták alá: a Nagymarosi Bizottság tagcsoportjai – az Esztergomi Kulturális Egyesület, az Eszperantisták Nemzetközi Természetvédelmi Társasága, a Duna Alapítvány, a Bajcsy-Zsilinszky Baráti Társaság Környezetvédelmi Csoportja, a Duna Kör, a „Fényes szellők” Baráti Kör Kulturális Munkaközösség, a Magyar Írók Szövetsége, „Örley István” Baráti Köre, a Népszavazást Kérők Csoportja, a szentendrei Petőfi Kulturális és Hagyományörző Egyesület, a Rakparti Klub, a Szegényeket Támogató Alap, a Szabad Kezdeményezések Hálózata, a Független Jogvédő Szolgálat, a péceli Ráday Klub, a Magyar Demokrata Fórum, a Klubtanács, a FIDESZ és külön annak munkás- és jogászcsoportja, a Salom Független Magyar Zsidó Békecsoport és a Keltay-Nyugat. A magyar környezet-

védők bejelentették azt is, hogy még a szeptember 12-i tüntetés előtt szeptember 1-én sajtótájékoztatót mutatják be a Duna Antológia, szeptember 2-án és 3-án független szakértők részvételével nemzetközi konferenciát rendeznek, szeptember 10-én pedig Esztergomban tartanak környezetvédelmi fórumot.

A nyilatkozatot kibocsátó 21 csoport egyidejűleg közzétett egy felhívást is az ország lakosságához, s ebben té követelést terjeszt elő: mindenképp azt, hogy az átszakított töltsést haladéktalanul zárják le ismét és vonják felelősségre az akció kiterveleit. További követelések az építkezési munkák felfüggesztése, független külföldi szakértők meghallgatása, tételes elszámolás az eddigi költségekről és a titkosított szakértői tanulmányok nyilvánosságra hozatala. A felhívás aláírói szerint a nagymarosi erőmű megépítésének tervét teljesen el kell vetni, a bős csatornát tartalék víziútá kell átalakítani, a dunakiliti duzzasztóművet pedig vízszintszabályozás-tikusán gondolkodó embert és társadalmi szervezetet Magyarországon és szerte a világon.

A felhívás a külföldi magyarokat arra kéri, hogy legyenek szolidárisak a környezetrombolás elleni és a népképviselői jogai melletti tüntetéssel és annak követeléseivel.

(Magyar Október – London)

ACLAND TRAVEL AGENCY

137 ACLAND ST. ST. KILDA 3182
TELEFON: 534-0901 vagy este 878-6450

Lic. No. 30016

Rokonok kihozatalát, bel- és külföldi utazását

FEKETE ÁGI és SZABÓ EDITH

NAGY GYAKORLATTAL INTÉZI
Ha nyugodtan akar elindulni és hazaérkezni,
akkor forduljon hozzánk bizalommal.